

רע"פ 1948/16 - עווני אבו קטפיאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 1948/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
עווני אבו קטפיאן

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי מרכז-לוד, מיום 21.2.2016, בעפ"ת
46847-06-15, שניתן על ידי כב' השופטת נ' אהד-
שופטת בכירה

בשם המבקש: עו"ד עלא קישאוי

בשם המשיבה:

עו"ד אופיר טישלר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' אהד - שופטת בכירה), בעפ"ת 46847-06-15, מיום 21.2.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (כב' השופטת מ' כהן), בתת"ע 7705-06-13, מיום 10.6.2015.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 13.3.2014, הורשע המבקש על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן, אשר מייחס לו עבירה של

נהיגה תחת השפעת אלכוהול, ביום 21.6.2013, לפי תקנה 26(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה). לאחר הרשעתו בדין, נשלח המבקש, בהסכמת הצדדים, לשירות המבחן, לקבלת תסקיר בעניינו. ביום 9.12.2014, וביום 16.3.2015, הוגשו תסקיר שירות מבחן ותסקיר משלים בעניינו של המבקש (להלן, ביחד: תסקיר שירות המבחן או התסקיר). בתסקיר שירות המבחן נכתב, כי עברו הפלילי של המבקש כולל הרשעה בעבירת רכוש משנת 2008, ושתי הרשעות בעבירות של נהיגה תחת השפעת אלכוהול ונהיגה בשכרות, נוסף על רישומי תעבורה נוספים. בגין הרשעתו בעבירה של נהיגה בשכרות משנת 2010 בתת"ע 3004-10-10, נגזרו עליו מספר עונשים, ביום 26.6.2011, ובין היתר, הוטלו עליו 8 חודשי מאסר על-תנאי, למשך 3 שנים. בהליך דנן, הופנה המבקש לאבחון בעמותת "אפשר" לטיפול בנפגעי אלכוהול, ובו שיתף המבקש פעולה באופן מלא. התרשמותו של שירות המבחן מן המבקש, הייתה "כי לצד מאמציו לשמור על תפקוד תקין במסגרת תעסוקתית ומשפחתית, התנהלותו של עונוי [המבקש] בכביש מאופיינת בהתנהגות פורצת גבולות, הקלת ראש בכל הנוגע לחוקי תעבורה ולנהיגה תחת השפעת אלכוהול וכן בולטת חוסר מודעות לסכנות הטמונות בהתנהלותו הבעייתית". אשר על כן, המליץ שירות המבחן על "ענישה שיקומית" שתכלול הטלת צו מבחן בשירות המבחן למשך שנה, בכפוף להשתלבותו בטיפול מתאים עבורו; וצו שירות לתועלת הציבור (להלן: צו של"צ) בהיקף של 150 שעות. נוסף על כך, המליץ שירות המבחן על הארכת המאסר על-תנאי התלוי ועומד נגד המבקש. ביום 23.3.2015, הודיעה המשיבה לבית משפט השלום, כי הצדדים הגיעו להסכמה מסוימת לעניין העונש שיושת על המבקש, ולפיה – התביעה תגביל את עצמה ל-8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך הפעלת התנאי שתלוי ועומד נגד המבקש, בחופף לעונש זה. זאת בנוסף, לפסילה, מאסר על-תנאי, ופסילה על-תנאי; מנגד, ההגנה תעתור להארכת המאסר על-תנאי.

3. ביום 10.6.2015, ניתן גזר הדין בעניינו של המבקש, בבית משפט השלום. אשר למתחם הענישה, ציין בית משפט השלום, כי "אמנם מתחם הענישה מסוג זה הוא פסילה לתקופה החל משלושה חודשים ורכיבי ענישה נוספים כגון פסילה בפועל, פסילה על תנאי, קנס במקרים מסוימים גם מאסר על תנאי", אולם הטעים, כי במקרה דנן, יש מקום להשית על המבקש עונש של מאסר מאחורי סורג וברית. זאת, בפרט, נוכח עברו הפלילי של המבקש והרשעתו בעבירות דומות. אשר על כן, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, אשר ירצו בחופף למאסר על-תנאי התלוי ועומד נגד המבקש; 10 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה של נהיגה בשכרות, או נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, או נהיגה בזמן פסילה; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 15 חודשים, אשר תחל מיום שחרורו מבית הסוהר; 3 חודשי פסילה על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה שבה הורשע או על אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה). בנוסף, הטיל בית משפט השלום על המבקש קנס בסך של 2000 ₪.

4. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון נגד עונש המאסר לריצוי בפועל, והפעלת המאסר על-תנאי. בהודעת הערעור, העלה המבקש מספר טענות. ראשית, כי בתת"ע 3004-10-10, בו הושת עליו מאסר על-תנאי כאמור, לא ניתנה הכרעת דין, טרם שנגזר דינו, ועל כן עונש המאסר על-תנאי בטל מעיקרו (void); שנית, כי לא ניתן להטיל עונש של 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין הרשעה בעבירה של נהיגה תחת השפעת אלכוהול. שלישית, כי העונש שהושת עליו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת, ואינו מתחשב בנסיבותיו האישיות של המבקש. ביום 13.1.2016, הוגש תסקיר שירות מבחן משלים בעניינו של המבקש, ובו נכתב, בין היתר, כי הטלת עונש מאסר לריצוי בפועל עשויה להביא להידרדרות במצבו. נוסף על ההמלצות שהובאו בתסקירים הקודמים, הציע שירות המבחן להגדיל את היקף שעות השל"צ ל-400 שעות. ביום 21.2.2016, דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש והותיר את גזר הדין של בית משפט השלום על כנו. בית המשפט המחוזי דחה את טענתו של המבקש, הנוגעת להכרעת הדין בתת"ע 3004-10-10, מבלי לדון בה לגופו של עניין. זאת, כיוון שבהליך הקודם היה המבקש מיוצג על ידי עורך דין; וכן, כי במסגרת הטיעונים

בעל פה בערעור, בהליך דנן, זנח המבקש את הטענה. בית המשפט המחוזי הטעים בנוסף, כי עונש המאסר לריצוי בפועל, בנידון דידן, הוטל בסמכות, וזאת, לאור סעיף 38 לפקודת התעבורה. עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי עונשו של המבקש איננו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת. אשר על כן, נדחה ערעורו של המבקש ותאריך ההתייצבות לריצוי העונש נקבע ליום 20.3.2016.

הבקשה לרשות ערעור

5. ביום 8.3.2016, הוגשה הבקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ואיתה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר לריצוי בפועל, אשר התקבלה באותו היום. בבקשה, חוזר המבקש על הטענות שהעלה בפני בית המשפט המחוזי, בציינו כי "לא ניתן מענה לשתי סוגיות עיקריות בערעור [בבית המשפט המחוזי- א.ש.], שעניינן כאמור הסמכות לגזור עונש מאסר בעבירה בניגוד לתקנה 26(2) לתקנות התעבורה וכן דינו של גזר דין ללא שהוכרע עובר לכך דינו של נאשם". לטענת המבקש, היעדרה של הכרעת הדין בתת"ע 3004-10-10, גרמה לעיוות דין בעניינו, שכן הודאתו של המבקש לא נבחנה על ידי בית המשפט לתעבורה, ולא ניתן כל נימוק להרשעתו. אשר לחוסר סמכותו של בית משפט השלום להטיל עונש של 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין עבירה של נהיגה תחת השפעה של משקאות משכרים, הסתמך המבקש, בין היתר, על סעיף 2(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר קובע כי "עונש מאסר שנקבע בתקנה, תקופתו לא תעלה על ששה חודשים". אשר על כן, סבור המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את ערעורו לגופו של עניין, ולהקל בעונשו.

תגובת המשיבה לבקשה

6. ביום 20.4.2016, הגישה המשיבה את תגובתה לבקשה לרשות ערעור, ובה היא מבקשת לדחות את הבקשה, על כל חלקיה. ראשית, צירפה המשיבה את הכרעת הדין שניתנה בתת"ע 3004-10-10, מיום 14.4.2011, וציינה כי המבקש נכח באותה ישיבה, והיה מיוצג על ידי עורך דין. לא זו בלבד, גם בישיבה הבאה באותו התיק, ביום 26.6.2011, בא כוח המבקש ביקש לכבד את ההסדר בין הצדדים, במסגרתו, המשיבה טענה להטלת מאסר על-תנאי מרתייע. עוד טענה המשיבה, כי המבקש לא העלה כל טענה, במסגרת תת"ע 3004-10-10, הנוגעת לבטלות גזר הדין. לאור האמור לעיל, סבורה המשיבה כי יש לדחות את טענתו של המבקש הנוגעת לבטלותו של גזר הדין בהליך הקודם. אשר לחוסר הסמכות להשית עונש של 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין הרשעה בעבירה של נהיגה בהשפעת אלכוהול, ציינה המשיבה כי סמכות זו נגזרת משילוב ההוראות הקבועות בסעיפים 62 ו-68 לפקודת התעבורה. סעיף 62 לפקודת התעבורה מונה שורה של עבירות, לפי הפקודה, שהעונש בצדן הוא מאסר של שנתיים. סעיף 68 לפקודת התעבורה קובע, כי "העובר על התקנה שהותקנה לפי פקודה זו, דינו כאמור בסעיפים 61, 62 ו-63 או עונש קטן מזה שנקבע לה בתקנות". לשיטת המשיבה, מאחר שלא נקבע עונש ספציפי לסעיף 26(2) לתקנות התעבורה, הרי שבהתאם לסעיפים 62 ו-68 לפקודת התעבורה - העונש בצד עבירה זו הוא שנתיים מאסר. לטענת המשיבה, סעיף 2(א) לחוק העונשין, אליו הפנה המבקש, איננו רלוונטי, וזאת, כיוון שלא מדובר בעונש מאסר שנקבע בתקנות התעבורה, אלא בפקודת התעבורה, כאמור לעיל. נוסף על כך, סבורה המשיבה כי עונש המאסר שהושת על המבקש איננו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת, וכי ניתן משקל לשיקולים הרלוונטיים בעניינו. זאת, בפרט, לנוכח העובדה שהעונש שהוטל נמצא בתוך מתחם הענישה, עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון. אשר על כן, סבורה המשיבה כי יש לדחות את הבקשה לרשות ערעור.

7. הלכה מושרשת היא, כי בקשות לרשות ערעור תתקבלנה במקרים נדירים, בהם עולה שאלה משפטית רחבת היקף וכבדת משקל, אשר חורגת מעניינם של הצדדים להליך; או כאשר קיים חשש לעיוות דין מהותי או לאי צדק חמור שנגרם למבקש בהליך המשפטי (רע"פ 3021/16 לוזובסקי נ' מדינת ישראל (19.4.2016); רע"פ 3154/16 אוחיון נ' מדינת ישראל (18.4.2016); רע"פ 2844/16 ביאלה נ' מדינת ישראל (13.4.2016)). כאשר הבקשה מוגשת לעניין חומרת העונש, תינתן רשות לערער רק מקום בו העונש חורג, באורח מהותי, ממדיניות הענישה הנוהגת (רע"פ 2396/16 שבת נ' מדינת ישראל (27.3.2016); רע"פ 361/16 עזאם נ' מדינת ישראל (16.3.2016); רע"פ 1940/16 פולק נ' מדינת ישראל (14.3.2016)). הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות המידה הללו, ומטעם זה בלבד יש לדחותה.

8. למעלה מן הצורך, אתייחס בקצרה לטענותיו של המבקש. אשר לטענה בדבר בטלותו של גזר דין שניתן ללא הכרעת דין, הרי שהדין בטענה זו התייתר, משצירפה המשיבה את הכרעת הדין באותו התיק, מיום 14.4.2011. יוער, כי מצג השווא שהציג המבקש, כאילו לא ניתנה הכרעת דין בתיק זה, נגוע בחוסר תום לב, ורצוי היה להימנע מהעלאת טענה זו מלכתחילה. אשר לסמכות בית המשפט לגזור עונש של 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין הרשעה בעבירה של נהיגה תחת השפעת אלכוהול, מקובלת על עמדתה של המשיבה, ודי בכך שאפנה לפירוט של הסעיפים הרלוונטיים לעיל. סבורני, כי גזר הדין בעניינו של המבקש, אשר ניתן בבית משפט השלום, ראוי ומאוזן. לחובת המבקש עומדות הרשעות קודמות בעבירות דומות, ונראה כי העונשים שהוטלו עליו בעבר אינם מרתיעים אותו מלשוב ולנהוג תחת השפעת אלכוהול. יתר על כן, המבקש היה מודע לכך שתיתכן אפשרות שיוטל עליו עונש של 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, נוכח הסכמתו להסדר הטיעון, כמפורט לעיל. אשר על כן, אין למבקש להלין אלא על עצמו.

9. דין הבקשה להידחות, אפוא. החלטתי מיום 8.4.2016, הנוגעת לעיכוב ביצוע עונש המאסר, מבוטלת בזאת. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 12.5.2016, עד השעה 10:00 בבית סוהר "הדרים", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשע"ו (21.4.2016).

ש פ ט